

Åbningstale Formanden for Naalakkersuisut

(Formanden for Naalakkersuisut)

Demokraterne er glade for, at det politiske liv og den politiske debat nu for alvor går i gang igen. Vi står over for vigtig samling her i Inatsisartut, hvor vi politikere skal træffe en række vigtige beslutninger, der alle som en vil få betydning for den enkelte borger i større eller mindre grad.

Vi skal nemlig huske på, at penge kun kan bruges en gang, så alle beslutninger der bliver truffet får i den sidste ende en konsekvens for den enkelte.

Lad mig komme med et eksempel:

Et flertal her i Inatsisartut har på denne samling fremsat et forslag om, at der skal bygges en ny bygning til os her i Inatsisartut. Denne bygning vil koste minimum 300 millioner kroner over de næste 30 år. Det vil sige, at vedtager vi at bygge sådan en bygning, så skal vi sørge for at afsætte minimum 10 millioner kroner om året hvert eneste år de næste 30 år for at kunne betale renter/husleje for denne bygning.

Demokraterne siger nej til at bygge en ny bygning her i Inatsisartut – vi vil nemlig hellere bruge de minimum 10 millioner kroner om året på at forbedre forholdene i eksempelvis folkeskolen. Her er der nok andre partier, der så vil sige, at de vil da også gerne bruge 10 millioner kroner ekstra på folkeskolen, men her skal de så huske på, at man kun kan bruge pengene en gang, og de andre partier har valgt at bruge dem på en ny bygning til Inatsisartut.

Demokraterne vil bruge en stor del af denne samling – både her i salen og i offentligheden – på at argumentere imod en ny bygning til Inatsisartut, og det er vores klare håb, at de andre partier vil lytte til vores argumenter, og i sidste ende stemme nej tak til det politiske prestigebyggeri. Vi har rigeligt med andre og bedre ting at bruge penge på.

Ansvarlig økonomisk politik

Demokraterne er tilfredse med, at Naalakkersuisut prioriterer at føre en ansvarlig økonomisk politik. I 2015 havde vi således et pænt overskud i Landskassen, vi håber, at 2016 bliver lige så flot, og vi er tilfredse med, at Naalakkersuisoq for Finanser har fremlagt et Finanslovsforslag for 2017 med sorte tal på bundlinjen. En ansvarlig økonomisk politik er nemlig fundamentet for, at vi på sigt kan få frigjort penge i budgettet til tiltag, der kan skabe vækst og/eller bedre velfærd.

Men når det er sagt, så er Demokraterne bange for, at vi fortsat bruger for mange unødvendige penge. Derfor foreslår vi på denne samling, at der bliver nedsat en Privatiseringskommission, der skal komme med en rapport, der fastslår fordele og ulemper ved at privatisere de selskaber, der i dag er offentligt ejet.

Vi ønsker ingen ideologiske privatiseringer, men hvis kommissionens arbejde viser, at det vil være fornuftigt at privatisere visse af de selvstyrejede selskaber, så kan vi ikke se nogen grund til, at vi skulle lade være.

Fiskeriet skal udvikles

Fiskeriet er stadig vort lands største indtægtskilde, og tak for det. Levende ressourcer som eksempelvis hellefisk og rejer er reproducerbare, så hvis vi lader være med at overfiske, så er det en ressource vi kan tjene penge på igen og igen og igen. Alene af den grund er det vigtigt, at vi lytter til de anbefalinger, der kommer fra de biologiske eksperter. Det kan blive meget dyrt at lade være. Herudover er det vigtigt, at vi bliver ved med at kigge efter nye arter. Makrelfiskeriet ved Østgrønland er et godt eksempel herpå – det er allerede blevet til et fiskeri, der giver gode indtægter til landskassen.

Demokraterne ser dog gerne, at vi også kommer i gang med at udvikle en anden genre af fiskeriet nemlig lystfiskeriet. Lystfiskerturister valfarter til steder som Canada og Norge for at fiske efter eksempelvis laks eller ørred. Den service burde vi i langt højere grad også udbyde i Grønland. Og det gode ved den satsning er, at den næsten er gratis. Der kommer ganske enkelt ikke nok lystfiskere til, at det vil påvirke de biologiske bestande, og de fisk som turisterne opfisker, bliver betalt mange gange med de penge som lystfiskerturisterne lægger i vort land under deres ophold.

I den forbindelse er vi særdeles tilfredse med, at der her fra 1. januar 2017 er meddelt koncessioner om en række ørredeløve i Qeqqata Kommunia. Vi håber, at dette vil udbrede sig til resten af landet.

Arbejdsløsheden skal stadig have fokus

Arbejdsløsheden går den rigtige vej i øjeblikket – nemlig nedad. Men det ændrer ikke på, at der stadig er alt for mange i vort land, der er ramt af arbejdsløshed i kortere eller længere perioder. Særligt blandt unge mennesker er arbejdsløsheden alt for høj. Det er naturligvis en uacceptabel situation.

Demokraternes klare målsætning er, at hvis du er under 30 år, så er du enten aktiv på arbejdsmarkedet eller i gang med tage en uddannelse. Sådan er det desværre ikke i dag, og der skal et langt og sejt træk til for at ændre på den udvikling.

Nøglen – eller rettere sagt nøglerne – til at løse arbejdsløshedsproblematikken ligger gemt flere steder i vort samfund.

For det første skal vi gøre vores unge mennesker uddannelsesparate. Det betyder, at vi skal have løftet niveauet i folkeskolen samt på ungdoms- og erhvervsuddannelserne. Derfor er det vigtigt, at vi prioriterer flere af samfundets penge til disse områder. Vi ønsker bedre rammer fysiske rammer for undervisninger, bedre arbejds- og efteruddannelsesforhold for lærerne og mere fokus på faglighed.

For det andet skal vi øge forskellen på at arbejde og være på passiv forsørgelse. Borgerne skal kunne mærke, at der er markant økonomisk forskel på at have et arbejde og på at være

arbejdsløs. Den forskel er der ikke i dag, hvor det for nogle borgere er økonomisk uattraktivt at arbejde. Det skal vi væk fra. Demokratesne vil derfor have indført et beskæftigelsesfradrag, og vi vil have påbegyndt en reform af de sociale ydelser med henblik på, at forskellen fra at være på sociale ydelser og til at få et arbejde bliver mere betydelig.

For det tredje vil vi skabe bedre forhold for erhvervslivet, så virksomhederne få flere penge til at foretage investeringer og dermed til at skabe arbejdspladser. Det vil vi blandt andet gøre ved at sænke selskabsskatten markant.

For det fjerde vil vi sætte fuldt tempo på at udvide landingsbanerne i Nuuk og Ilulissat samt anlægge nye lufthavne i Tasiilaq og Qaqortoq. Disse anlæg vil øge efterspørgsel på arbejdskraft i forbindelse med byggeriet, og efterfølgende skulle de færdige landingsbaner gerne betyde et øget antal turister, der vil bidrage til at sætte skub i det lokale erhvervsliv og dermed være med til at mindske den lokale arbejdsløshed.

For det femte skal vi som befolkning i højere grad være mobile. Hvis vi bor et sted, hvor beskæftigelsessituationen er dårlig, så er vi nødt til at søge andre steder hen. Jeg siger ikke, at en sådan beslutning er let. Man har måske børn, der skal skifte skole og man har måske familie og venner, som man flytter væk fra. Men her er det altså bare min klippefaste tro, at man bliver mere lykkelig, hvis man har et arbejde, så man er i stand til at forsørge sig selv og sine børn. De svære valg man er nødt til at træffe ved en flytning, bliver i den sidste ende valg, som man ender med at være glad for at have truffet.

Det sociale område

Vi kommer desværre ikke uden om, at vi stadig har en hel del problemer på det sociale område. Der er alt for mange omsorgssvigtede børn og der er alt for mange selvmord for blot at nævne to af de områder, som vi bør sætte endnu mere fokus på i den kommende tid.

Med hensyn til selvmord er det Demokratesnes opfattelse, at vi er nødt til at tænke meget bredt. Vi har gennem tiden set mange kampagner mod selvmord, men det er som om, at de ikke rigtig har nogen effekt. I hvert fald ikke en effekt, der direkte kan aflæses i statistikkerne. Demokratesne tror, at mange selvmord skyldes, at man er generelt utilfreds med sit liv. Man har det måske dårligt i sit parforhold, man er arbejdsløs, man bor i en bolig, der er fyldt med skimmelsvamp. Den bedste måde at forebygge selvmord på kunne derfor være at sørge for, at de generelle leveforhold bliver højnet, så borgerne får en bedre levestandard. Herunder er det vigtigt at investere i ordentlige og sunde boligforhold med rimelige huslejer, så også de mindrebemidlede får bedre muligheder for bedre generelle forhold og ordentlige muligheder for at skabe et bedre liv. Herudover skal vi sørge for at skabe jobs, og vi skal rovere vores boligmasse, så folk får et ordentligt sted at kalde hjem. Det er Demokratesnes håb, at en sådan indsats vil kunne knække selvmordskurven.

De omsorgssvigtede børn i vort land skal hjælpes endnu mere end i dag. Det skal være trygt og rart at være barn her i landet. Sådan er det desværre ikke for alle børn i dag. Derfor er det vigtigt, at vi konstant arbejder sammen for at finde løsninger, der kan forbedre forholdene for børn over hele landet. Det er i vores øjne positivt, at børnetalsmanden i flere omgange har gjort opmærksom på omsorgssvigt af børn rundt omkring i landet. Det er vigtigt, at vi åbner øjnene for de problemer, der er, så vi kan løse dem i fællesskab. I den forbindelse vil jeg også pege på, at vi er positivt stemt over for den centrale rådgivningsenhed og den nyetablerede tilsynsenhed, der gennem øget samarbejde, råd og vejledning samt konkret bistand i kommunerne skal understøtte en positiv udvikling på hele børneområdet.

Børnene er vores fremtid. Vi er simpelthen nødt til at kæmpe alt, hvad vi kan for, at de får den bedste start på livet.

Formanden for Naalakkersuisuts åbningstale

Jeg vil nu vende mig mod den åbningstale som Formanden for Naalakkersuisut holdt for os i fredags ved denne samlings åbning. Det var helt generelt en god og fremadrettet tale med fokus på den virkelighed, vi befinder os i.

Demokraterne er lighed med Formanden for Naalakkersuisut optaget af at sikre nærdemokratiet for borgerne i kommunerne. Vi støtter derfor det ønske om en deling af Qaasuitsup Kommunia som politikere og borgere har givet udtryk for. Men det er vigtigt for os at fastslå, at der skal være tale om en langsigtet og holdbar løsning, der skal være gældende i mange år fremover. Det er endvidere magtpålgende for os at fastslå, at det lokale ønske i Qaasuitsup Kommunia ikke må have økonomiske konsekvenser for hverken Selvstyret eller de øvrige kommuner. Udgifterne til kommunedelingen og den de eventuelle ekstra udgifter til den fremtidige drift af de nye kommuner skal derfor afholdes inden for det budget som den nuværende Qaasuitsup Kommunia har til rådighed. På samme måde vil vi i en eventuel aftale om en kommende kommunedeling sikre at den kommunale udligningsordning bliver skruet sammen på en måde, der sikrer, at de øvrige kommuner ikke skal betale mere i kommunal udligning i forhold til i dag.

Demokraterne er også tilfredse med, at Formanden for Naalakkersuisut i sin tale gør meget ud af at pointere vigtigheden af at føre en ansvarlig økonomisk politik med grundlag i den fremlagte Holdbarheds- og vækstplan. Det er vigtigt for os at arbejdet med de udgiftsdæmpende reformer og fokuseringen på vækstskabende initiativer i den private sektor fortsætter med uformindsket styrke. Vi skal som politikere turde at træffe nødvendige beslutninger, der kan og skal være med til at fremtidssikre vores velfærdssamfund. I den forbindelse ser vi frem til på denne samling at få vedtaget den nye budgetlov, der er vigtig for, at investorer og långivere kan have tillid til, at

den økonomiske politik er forsvarlig, og som derudover skal sikre en strammere økonomisk styring.

Demokraterne ser med disse bemærkninger frem til dagens debat.